

Deprem ve Psikolojik Travma

Deprem gibi bir afet sonrasında insanlar fiziksel ve psikolojik travma yaşayabilirler. Genel olarak psikolojik travma, korkutucu ya da zarar verici olaylar karşısında insanların gösterdikleri tepkileri tanımlamak için kullanılır. Travmatik olay, kişinin kendi başına gelebilir, kişi bir başkasının yaşadıklarına şahit olabilir ya da bir başkasının yaşadıklarını duymuş olabilir. Bu üç durumda da **kişilerin derinden etkilenmesi ve psikolojik travma yaşamaları normaldir.**

Psikolojik travma tepkileri, yaşanan depremin hemen ardından ortaya çıkabileceği gibi gecikmeli olarak sonraki zamanlarda da ortaya çıkabilir. Psikolojik travma tepkilerinin şiddeti ve yoğunluğu kişiden kişiye değişiklik gösterebilir. Aşağıda, deprem sonrasında bireylerde görülebilecek ortak psikolojik travma tepkileri sunulmaktadır.

Travmatik Bir Olaya Verilen Ortak Tepkiler

- » Yorgunluk, bitkinlik, tükenmişlik
- » Uykusuzluk ve uyku sorunları
- » İştah bozuklukları
- » Baş ve karın ağrısı gibi fiziksel şikâyetler
- » Bağışıklık sisteminin bozulması
- » Çeşitli korku ve kaygılar
- » Öfke, gerginlik, sinirlilik, huzursuzluk
- » Umutsuzluk, çaresizlik, çökkünlük
- » Kendini suçlama, pişmanlık duyma, utanma
- » Kendini katı ve duygusuz hissetme
- » Kendini değersiz hissetme
- » Kendini güvende hissetmeme
- » Her şeyin kontrolden çıktığını düşünme
- » Dikkat eksikliği, dikkatin dağınık olması
- » Karar verme güçlüğü
- » Aklın karışması
- » Ne olup bittiğini anlayamama
- » Dünyayı anlamsız ve boş hissetme
- » İçe kapanma, kendini toplumdan uzak tutma
- » Başkaları tarafından anlaşılmadığını düşünme
- » İlişkilerde yaşanan çatışmaların artması
- » Mesleki sorunlar, iş veriminin bozulması
- » İş ve özel hayatta sorunlar, başarısızlık
- » Günlük aktivitelerden zevk alamama

Depremin hemen ardından kişilerde bu ve benzeri davranışların görülmesi bir bakıma normal ve beklenen bir durumdur. Bu tür tepkiler **“anormal bir olaya verilen normal tepkiler”** olarak tanımlanır. Bu tepkileri yaşamamanız, sizin “zayıf veya güçsüz” bir insan olduğunuz anlamına gelmez. Dolayısıyla, deprem sonrası birkaç hafta içinde bu tepkilerin zamanla azalması beklenir.

Ancak, yaşadığınız deprem travmasıyla başa çıkamadığınızı düşünüyorsanız psikolojik yardım almak gerçekçi ve doğru bir yaklaşımdır.

Özellikle;

- » Deprem sonrası tepkilerde zamanla herhangi bir azalma olmuyorsa,
- » Bu davranışların sıklığı ve şiddeti giderek artıyorsa,
- » Bu tepkiler sizin günlük hayatınızı (ailenizi ve işinizi) ciddi şekilde olumsuz etkiliyorsa,
- » Bir nedeni olmaksızın, çok yoğun korku ve endişe yaşıyorsanız,
- » Aşırı kaygı ve panik belirtileri gösteriyorsanız (nefessiz kalma, sürekli titreme ve baş dönmesi, kalp atışının sürekli hızlanması, yüksek tansiyon, aşırı irkilme tepkileri vb.),
- » Geleceğe ve sevdiğinizlere dair yoğun endişe ve umutsuzluk hissediyorsanız,
- » İstemediğiniz hâlde sürekli deprem ile ilgili yaşadıklarınız gözünüzde canlanıyorsa,

“HİÇ ZAMAN KAYBETMEDEN MUTLAKA OKULUNUZUN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİNE, BÖLGENİZDEKİ REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİNE BAŞVURUNUZ VEYA BİR RUH SAĞLIĞI UZMANI İLE GÖRÜŞÜNÜZ.”

YETİŞKİMLER İÇİN YARDIM KILAVUZU

DEPREM VE PSİKOLOJİK TRAVMA

